

Dokument z posiedzenia

1.7.2015

B8-0667/2015

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa

zgodnie z art. 123 ust. 2 Regulaminu

w sprawie sytuacji w Burundi
(2015/2723(RSP))

Rolandas Paksas, Ignazio Corrao, Fabio Massimo Castaldo
w imieniu grupy EFDD

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie sytuacji w Burundi
(2015/2723(RSP))**

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Burundi,
 - uwzględniając porozumienie z Aruszy w sprawie pokoju i pojednania w Burundi z 2000 r.,
 - uwzględniając oświadczenia rzecznika w sprawie sytuacji w Burundi z dnia 27 kwietnia 2015 r., z dnia 5 czerwca 2015 r. i z dnia 17 czerwca 2015 r.,
 - uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel Mongherini w sprawie sytuacji w Burundi z dnia 13 maja 2015 r.,
 - uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej w sprawie Burundi z dnia 18 maja 2015 r. i z dnia 22 czerwca 2015 r.,
 - uwzględniając oświadczenie Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie sytuacji w Burundi z dnia 10 kwietnia 2014 r.,
 - uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel Mongherini z dnia 28 maja 2015 r. w sprawie zawieszenia misji obserwacji wyborów w Burundi,
 - uwzględniając umowę z Kotonu,
 - uwzględniając konkluzje szczytu Wspólnoty Wschodnioafrykańskiej z dnia 31 maja 2015 r.,
 - uwzględniając komunikat z 515 posiedzenia Rady Pokoju i Bezpieczeństwa Unii Afrykańskiej na szczepku szefów państw i rządów w sprawie Burundi z dnia 13 czerwca 2015 r.
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
 - uwzględniając Afrykańską kartę na rzecz demokracji, wyborów i dobrych rządów,
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
 - uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w dniu 25 kwietnia prezydent Pierre Nkurunziza ogłosił, że po raz trzeci wystartuje w wyborach, które pierwotnie miały odbyć się w dniu 26 maja; mając na uwadze, że w wyniku tego oświadczenia tysiące demonstrantów wbrew rządowemu zakazowi protestów wyległo na ulice; mając na uwadze, że w odpowiedzi rząd

skierował na miejsce liczne siły bezpieczeństwa, zgłoszono też, że policja otworzyła ogień do protestujących;

- B. mając na uwadze, że konstytucja Burundi, jak również porozumienie z Aruszy w sprawie pokoju i pojednania w Burundi z 2000 r. stanowią, że prezydent „wybierany jest na pięcioletnią kadencję, odnawialną tylko jeden raz. Nikt nie może sprawować urzędu prezydenta dłużej niż dwie kadencje”;
- C. mając na uwadze, że co najmniej siedemdziesiąt osób – w większości cywili, ale również funkcjonariuszy policji i sił bezpieczeństwa – zostało zabitych, setki odniosło rany, a około sześciuset protestujących aresztowano w kolejnych miesiącach zamieszek politycznych w kraju, mając na uwadze, że biuro Wysokiego Komisarza NZ ds. Uchodźców oświadczyło, że w wyniku zamieszek w Burundi ponad 150 tys. osób zostało zmuszonych do ucieczki do krajów sąsiadujących (Tanzanii, Rwandy i Demokratycznej Republiki Konga), gdzie grozi im zarażenie chorobami zakaźnymi, w tym cholerą;
- D. mając na uwadze, że bojówka Imbonerakure, będąca młodzieżówką rządzącej partii, Narodowej Rady na rzecz Obrony Demokracji - Siły na rzecz Obrony Demokracji (CNDD-FDD), jest zamieszana w przypadki użycia siły, zastraszanie, ataki, pobicia, najazdy, zabójstwa pod osłoną nocy i grabieże;
- E. mając na uwadze, że w dniu 5 maja Trybunał Konstytucyjny Burundi wydał orzeczenie, zgodnie z którym prezydent Nkurunziza może po raz trzeci kandydować w wyborach ze względu na fakt, że jego pierwsza kadencja nie liczy się, jako że został wtedy wybrany przez parlament, a nie w głosowaniu powszechnym; mając na uwadze, że wiceprezes Trybunału uciekł z kraju po tym, jak odmówił podpisania wspomnianego orzeczenia, twierdząc, że sędziom grożono śmiercią; mając na uwadze, że dwóch wysokich rangą członków komisji wyborczej również uciekło z kraju, jako powód podając obawy o własne bezpieczeństwo;
- F. mając na uwadze, że w dniu 13 maja w Burundi miała miejsce próba puczu pod nieobecność prezydenta Nkurunzizy, kiedy to generał sił zbrojnych, Godefroid Niyombare, oświadczył, że odwołał Pierre'a Nkurunzizę ze stanowiska prezydenta, ponieważ wbrew konstytucji ubiegał się o trzecią kadencję; mając na uwadze, że w dniu 15 maja, podczas trwających zamieszek, prezydent Nkurunziza wrócił do kraju;
- G. mając na uwadze, że aresztowano szereg przywódców cywilnych, zamknięto niektóre rozgłośnie radiowe oraz zablokowano dostęp do mediów społecznościowych w telefonach komórkowych; mając na uwadze, że rząd Burundi rozpoczął zwalczanie niezależnych mediów po próbie puczu, poprzez zastraszanie i aresztowania dziennikarzy, a także zmuszanie ich do opuszczenia kraju;
- H. mając na uwadze, że wspólnota międzynarodowa, w tym Unia Afrykańska i ONZ wezwała rząd do przesunięcia daty wyborów ze względu na trwające zamieszki oraz brak minimalnych warunków niezbędnych do przeprowadzenia demokratycznych wyborów; mając na uwadze, że wybory parlamentarne odbyły się w dniu 29 czerwca mimo bojkotu społeczeństwa obywatelskiego i opozycji, a wybory prezydenckie są wciąż planowane na 15 lipca;

- I. mając na uwadze, że Belgia i Holandia częściowo wstrzymały pomoc zagraniczną dla Burundi ze względu na panującą tam sytuację, ONZ wstrzymała szkolenie żołnierzy Burundi na rzecz afrykańskich misji pokojowych w obawie, że zamieszki polityczne w kraju mogą wpłynąć negatywnie na ich gotowość do uczestnictwa w takich operacjach, a Francja zawiesiła współpracę z Burundi w obszarze bezpieczeństwa;
- J. mając na uwadze, że w dniu 24 maja przywódca partii opozycyjnej i prezes Unii na rzecz Pokoju i Rozwoju, Zedi Feruzi, został zastrzelony wraz ze swoim ochroniarzem podczas powrotu do domu w Bużumburze;
- K. mając na uwadze, że w dniu 15 czerwca na szczycie w Republice Południowej Afryki przywódcy krajów afrykańskich podjęli decyzję o rozmieszczeniu w Burundi ekspertów wojskowych i obserwatorów praw człowieka celem monitorowania sytuacji w kraju, doradzania policji i rozbrojenia bojówek;
- L. mając na uwadze, że unijna misja obserwacji wyborów została wstrzymana ze względu na brak minimalnych warunków niezbędnych do przeprowadzenia demokratycznych wyborów; mając na uwadze, że misja obserwacji wyborów wznowi swoją działalność, kiedy – i jeśli – wszystkie zainteresowane strony ustalą warunki demokratycznych wyborów;
- M. mając na uwadze, że w dniu 25 czerwca drugi wiceprezydent Burundi Gervais Ruffyikiri uciekł z kraju po tym, jak wezwał prezydenta do ustąpienia i przedłożenia interesów obywateli Burundi nad osobistymi pobudkami i wycofania swojej kandydatury z wyborów prezydenckich; mając na uwadze, że w dniu 28 czerwca, w przeddzień wyborów, marszałek parlamentu Pie Ntavyohanyuma uciekł do Belgii, uznając ubieganie się o trzecią kadencję przez prezydenta Burundi za sprzeczne z prawem; mając na uwadze, że Unia Afrykańska odwołała swoich obserwatorów wyborczych w Burundi, oświadczając, że wybory nie będą ani wolne, ani uczciwe;
- N. mając na uwadze, że Unia Europejska finansuje około połowę rocznego budżetu Burundi, jednego z najuboższych krajów na świecie; mając na uwadze, że Komisja Europejska przeznaczyła dodatkowe 3 mln EUR na wsparcie i ochronę coraz liczniejszych uciekinierów z Burundi przebywających w sąsiadującej z tym krajem Tanzanii;
 - 1. potępia próbę zamachu stanu w Burundi, atakowanie cywilów i policji granatami oraz wszelką przemoc popełnioną przez którąkolwiek ze stron; składa wyrazy głębokiego współczucia obywatelom Burundi i solidaryzuje się z nimi w tych niespokojnych czasach; oczekuje, że wszystkie podmioty konfliktu w Burundi zachowają umiar, i zwraca uwagę, że to najsłabsze grupy społeczne, zwłaszcza kobiety i dzieci, najbardziej cierpią z powodu przemocy;
 - 2. wyraża zaniepokojenie decyzją władz Burundi o zamknięciu granic kraju w niedzielę wieczorem i naleganiu na organizację wyborów mimo obecnej sytuacji i licznych wezwaniach do przesunięcia ich daty, jest również przekonany, że bez udziału opozycji w wyborach ich wynik będzie nieuczciwy i niedemokratyczny;
 - 3. przypomina o znaczeniu porozumienia z Aruszy dla trwałego pokoju i jedności w Burundi; wzywa wszystkie siły polityczne do respektowania go i do poszukiwania

rozwiązań zgodnych z porozumieniem;

4. wzywa rząd Burundi do przesunięcia daty wyborów prezydenckich do momentu przywrócenia minimalnych warunków umożliwiających przeprowadzenie demokratycznych wyborów; zauważa, że podstawowym elementem porozumienia z Aruszy są zapisy o wiarygodnych, przejrzystych i uwzględniających wszystkie zainteresowane strony wyborach, przeprowadzanych w warunkach wolnych od zastraszania czy przemocy;
5. nie uważa, że decyzja Trybunału Konstytucyjnego umożliwiająca prezydentowi Nkurunzizie kandydowanie na trzecią kadencję na stanowisku prezydenta jest sprawiedliwa, jako że kładą się na niej cieniem groźby śmierci pod adresem sędziów i ich zastraszanie; wzywa prezydenta do zajęcia się tą kwestią w duchu pojednania i z uwzględnieniem interesów kraju oraz do ponownego rozważenia swojej decyzji o ubieganiu się o trzecią kadencję na stanowisku prezydenta, jako niezgodnej z konstytucją i porozumieniem z Aruszy;
6. wzywa wszystkie siły polityczne, władze i społeczeństwo obywatelskie do rozpoczęcia przejrzystego dialogu politycznego uwzględniającego wszystkie zainteresowane strony, prowadzącego do stworzenia rządu jedności, który zadecydowałby o dacie nowych wyborów prezydenckich w celu umożliwienia obywatelom wyboru prawowitego i konstytucyjnego prezydenta;
7. potępia działalność bojówki Imbonerakure i użycie siły przeciwko cywilom, użycie broni palnej i granatów oraz dopuszczenie się wszelkich aktów przemocy przez którąkolwiek ze stron; ponownie podkreśla, że osoby bezpośrednio lub pośrednio zaangażowane w akty przemocy oraz poważne naruszenia praw człowieka muszą ponieść indywidualną odpowiedzialność i zostać osądzone;
8. potępia nadmierne użycie siły wobec demonstrantów oraz atmosferę zastraszania wobec opozycji i społeczeństwa obywatelskiego, a także ograniczania działalności wolnych mediów; podkreśla, że podstawowe wolności, a zwłaszcza wolność wyrażania opinii, wypowiedzi, prasy, pokojowego protestowania, stanowią podwaliny dobrze funkcjonującej demokracji; wzywa do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia przez władze wszystkich osób zatrzymanych za korzystanie z tych praw;
9. w pełni popiera wysiłki mediacyjne podjęte przez Wspólnotę Wschodnioafrykańską, Unię Afrykańską i ONZ; z zadowoleniem przyjmuje powołanie Abdoulaye'a Bathily'ego, specjalnego przedstawiciela Sekretarza Generalnego ONZ w Afryce Środkowej, jako mediatora w kryzysie w Burundi, i wzywa wszystkie strony do współpracy z nim oraz z wysłannikami Unii Afrykańskiej i Wspólnoty Wschodnioafrykańskiej w celu ponownego rozpoczęcia dialogu na temat wszystkich spornych kwestii, w tym nowego terminu wyborów prezydenckich;
10. wyraża głębokie zaniepokojenie masowymi przesiedleniami ludności spowodowanymi napięciami politycznymi; wyraża uznanie dla krajów sąsiadujących z Burundi za ich otwarte podejście i gościnność okazaną uchodźcom i wzywa podmioty międzynarodowe i organizacje humanitarne do wspierania tych krajów w ich wysiłkach;
11. z zadowoleniem przyjmuje i popiera konkluzje ze szczytu Unii Afrykańskiej z dnia 13

czerwca 2015 r. oraz mapę drogową w sprawie dialogu pomiędzy wszystkimi stronami konfliktu w Burundi, jak również decyzję o rozmieszczeniu obserwatorów praw człowieka i ekspertów wojskowych Unii Afrykańskiej w celu nadzoru procesu rozbrajania bojówek; wzywa rząd Burundi do pełnej współpracy w tym procesie;

12. odnotowuje wstrzymanie pomocy w kwocie 2 mln EUR dla Burundi i z zadowoleniem przyjmuje decyzję Komisji Europejskiej o przeznaczeniu 1,5 mln EUR na pomoc humanitarną dla licznych uchodźców z Burundi udających się do sąsiadujących krajów, którzy pilnie potrzebują wsparcia i ochrony; uznaje, że wsparcie z UE powinno być przekierowane na pomoc społeczeństwu obywatelskiemu i pomoc humanitarną;
13. przypomina, że partnerstwo UE z Burundi regulowane jest postanowieniami umowy z Kotonu i że wynikają z niego zobowiązania dla stron, zwłaszcza jeśli chodzi o poszanowanie praw człowieka;
14. popiera wniosek Rady, aby podmioty odpowiedzialne za przemoc obłożyć sankcjami, oraz wyrażoną przez nią gotowość do rozważenia dalszych działań w ramach umowy z Kotonu, w tym zastosowanie artykułu 96; podkreśla niemniej jednak, że jakiegokolwiek działania nie powinny odbić się negatywnie na całym społeczeństwie, a być nakierowane tylko na podmioty bezpośrednio odpowiedzialne za naruszenia;
15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, państwom członkowskim, rządowi Burundi i rządowi krajów Regionu Wielkich Jezior, Unii Afrykańskiej, Wspólnocie Wschodnioafrykańskiej, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, współprzewodniczącym Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE oraz Parlamentowi Panafrkańskiemu.